

Asia: LVM035:00/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös logistiikan digitalisaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Dnro: VN/13450/2020

Posti Group Oyj:n lausunto koskien valtioneuvoston periaatepäätöstä logistiikan digitalisaatiosta

Posti Group Oyj kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Liikenne- ja viestintäministeriön laatimasta luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi logistiikan digitalisaatiosta.

Posti suhtautuu myönteisesti digitalisaation ja teknologian lisääntyvään hyödyntämiseen logistiikassa. Digitalisaation avulla on mahdollista tehostaa kuljetuksia, vähentää kuljetuskustannuksia, parantaa liikenneturvallisuutta ja samalla saavuttaa konkreettisia ilmastohyötyjä. Posti itse on hyödyntänyt digitaalista tietoa esimerkiksi reittisuunnittelussa ja -optimoinnissa, joiden avulla on kyetty vähentämään päästöjä noin viisi prosenttia vuosittain. Postin tavoitteena on pyrkiä kokonaan päästöttömiin kuljetuksiin vuoteen 2030 mennessä.

Posti haluaa päättäjien kiinnittävän huomiota seuraaviin näkökohtiin valtioneuvoston periaatepäätöstä valmisteltaessa:

- Tiedonkulun parantaminen logistiikkaketjussa on positiivinen tavoite ja se hyödyntää kaikkia osapuolia. Keskeisessä roolissa ensimmäisessä vaiheessa ovat tietojen harmonisointi ja

standardisointi. Olisi löydettävä keinot kannustaa koko logistiikkaketjua luomaan tarkkoja yhteisiä digitaalisia tilaustietoja. Kuljetustiedon pitäisi olla yhteensopiva ja helppokäyttöinen niin asiakkaille kuin kuljetusyriyksille.

- Logistiikka-ala on erittäin kilpailtu ja siksi logistiikkayrityksen kannalta lähtökohtana tiedon jakamisessa ovat markkinaehtoisuus, tuotetun datan vastikkeellisuus ja asiakkaiden tarpeiden huomioiminen. Kilpailuilla markkinoilla toimivien yritysten tulee itse saada päättää mitä tietoa ja millä ehdoin ne jakavat toimitusketjuun liittyviä tietoja toisten yritysten kanssa.
- Tiedonvaihdon ratkaisujen tulee olla vähintään EU-tasolla, koska Suomessa logistiikan kuljetukset ulottuvat jo valtioiden rajojen yli ja Suomessa operoi useita kansainvälisiä toimijoita. Kansallinen sääntely ja ohjaus kotimaisille toimijoille ei voi olla tiukempaa kuin muissa EU-maissa, koska se heikentäisi kotimaisten logistiikkayritysten kilpailukykyä.
- Yrityksiä kannustaa osallistumaan yhteistyöhön ja tiedonjakoon se, jos yhteistyöstä tai ”ekosysteemistä” syntyy aitoa ja todellista hyötyä osallistujille. Toiminnan pitää perustua asiakkaiden tarpeisiin.
- Tietojenkeruun kustannuksista on saatava korvaus. Yrityksiltä ei voi vaatia suuriakin investointeja vaatineen tiedonkeruun tuloksia vastikkeetta yhteiskunnan tai kilpailevien yritysten käyttöön. Yritysten tietojen vastikkeettomat luovutusvelvollisuudet johtaisivat investointihalukkuuden vähenemiseen. On myös muistettava, että pienillä yrityksillä ei ole resursseja eikä taloudellisia mahdollisuuksia tuottaa sellaista digitaalista kyvykkyyttä ja tietoympäristöä, jota ekosysteemin rakentamisessa tavoitellaan. Jatkovalmistelussa tulisi suhtautua pidättyväisesti yksityisiä toimijoita koskevien uusien velvoitteiden säätämiseen.
- Tiedon jakamisessa ja tuottamisessa eri toimijoiden välillä on otettava huomioon henkilöiden yksityisyydensuoja, yritysten liikesalaisuudet sekä liikenne- ja lastiturvallisuus.
- Tavarakuljetuksiin liittyvässä tiedossa on paljon logistiikkayritysten liikesalaisuuksia. Erityisesti asiakkaita koskeva tieto on luottamuksellista eikä logistiikkayritys voi luovuttaa niitä ilman asiakkaiden lupaa. Myös esimerkiksi tieto lastauspaikoista asiakkaan kiinteistössä tai tontilla on sellainen, jonka jakaminen edellyttää asiakkaan lupaa. Kun periaatepäätöksessä korostetaan, että tieto lastaus- ja sähköisen liikenteen latauspaikoista on oltava reaaliaikaisesti kaikkien saatavilla, niin logistiikkayritys ei voi jakaa näitä tietoja yhteiseen tietoympäristöön vaan tieto pitää kerätä asiakkailta.

- Periaatepäätöksessä vaaditaan myös VAK-kuljetusten tietojen avoimempaa hyödyntämistä. Tämä näkökulma on ymmärrettävä, mutta asiaan ei ole yksinkertaista ratkaisua. VAK-kuljetukset kuten monet muut turvallisuuskriittiset kuljetukset, kuten esimerkiksi lääkkeiden ja puolustushallinnon kuljetukset, kiinnostaisivat rikollisia ja siten näistä kuljetuksista tietoa tulee jakaa hyvin rajoitetusti. Myös tavaraliikenteen ajoneuvojen paikannustietojen mahdollinen jakaminen avoimen rajapinnan kautta luo turvallisuusriskejä.
- Posti kannattaa läpinäkyvää ja kansainvälisiin standardeihin perustuvaa päästöraportointia. Kuljetusketjun päästötietoja lähettäjistä vastaanottajaan asti kootaan jo toimija- ja yrityskohtaisesti. Tämä tarve on asiakaslähtöinen. Posti toimittaa päästötietoja asiakkailleen kaikista palveluistaan, ja raportoinnin tarve sekä tarkkuustaso kasvavat jatkuvasti.

Kunnioittaen,

Posti Group Oyj

Timo J. Anttila

Antti Wikström

Yhteiskuntasuhdejohtaja

Johtaja, Rahtipalvelut

Anttila Timo
Posti Group Oyj